

İKİLEMELER

Anlamı pekiştirmek, güçlendirmek, anlatımı daha çekici hale getirmek için aynı kelimenin, eş, yakın, zıt anlamlı veya sesleri birbirini çağrıştıran kelimelerin yan yana kullanılmasıyla oluşturulan sözcük grubuna "ikileme" denir.

İkilemeler ayrı yazılır. Bu sözcüklerin arasına hiçbir noktalama işareti konmaz.

İKİLEMELER DEĞİŞİK BİÇİMLERDE OLUŞTURULUR.

Yakın anlamlı kelimelerle yapılan ikilemeler:

- doğru dürüst, eş dost, delik deşik

Doğru dürüst görüşemedik.

Eş anlamlı kelimelerin tekrarlanmasıyla yapılan ikilemeler:

- ses seda, kılık kıyafet, akıllı uslu

Sevda'dan hiç ses seda yok.

Zıt kelimelerin bir arada kullanılmasıyla yapılan ikilemeler:

- ileri geri, aşağı yukarı, az çok gide gele, alt üst, acı tatlı, büyük küçük,
Seninle acı tatlı günlerimiz geçti.

Aynı kelimenin tekrarlanmasıyla yapılan ikilemeler:

- ağır ağır, yavaş yavaş, güle güle, usul usul, akın akın, gide gide,

Koşa koşa yanıma geldi.

Biri anlamlı, diğeri anlamsız iki kelimenin tekrarlanmasıyla yapılan ikilemeler:

- eğri büğrü, eski püskü, yırtık pırtık

Evdeki koltuklar eski püsküydü.

Her ikisi de anlamsız kelimelerin tekrarlanmasıyla yapılan ikilemeler:

- ıvır zıvır, abur cubur, eciş bücüş, ıcığını cıcığını, apar topar, mırın kırın, çiti piti,

Yemekten önce abur cubur şeyler yememelisin.

Birinci sözcüğün önüne "m" harfi getirilerek yapılan ikilemeler:

- at mat, çocuk mocuk, dolap molap, kapı mapı, kitap mitap vb.

Sana dolap molap yok.

Yansımaların tekrarı yoluyla yapılan ikilemeler:

- çat pat, kıs kıs, fısıl fısıl, şırıl şırıl

Karşımda kıs kıs gülmeyin.

Yansıma kelime: Doğada var olan canlı veya cansız varlıkların çıkardıkları seslerin taklit edilmesi ile oluşan kelimelere denir.

Aşağıdaki sözcüklerle biri anlamlı biri anlamsız ikilemeler oluşturalım. Oluşturduğumuz ikilemeleri cümle içinde kullanalım.

- eğri
- yırtık
- çocuk.....
- ufak.....
- sıkı.....

Aşağıdaki sözcüklerle aynı kelimenin tekrarlanmasıyla yapılan ikilemeler oluşturalım. Oluşturduğumuz ikilemeleri cümle içinde kullanalım.

- güle
- yavaş.....
- birer.....

Verilen ikilemelerden zıt anlamlı sözcüklerle oluşturulanların olduğu çiçekleri boyayalım.

